

RAPPORT

De grondslag van het Humanistisch Thuisfront

door dr J. P. van Praag

De organisatievorm en nieuwe taak

door Evert A. Vermeer

Militaire tehuizen en de mogelijkheid tot het

stichten en exploiteren daarvan

door J. A. Terlingen

*Samengesteld in opdracht van het Stichtingsbestuur en de Raad van Advies
van het Humanistisch Thuisfront*

Centraal Bureau: Hekelveld 16, Amsterdam

DE GRONDSLAG VAN HET HUMANISTISCH THUISFRONT

DOOR DR J. P. VAN PRAAG

De naam „Humanistisch” duidt reeds aan, dat dit thuisfront zich vooral richt op het volksdeel, dat in feite niet in de eerste plaats valt onder de bemoeiingen van het Katholieke en Protestantse thuisfront; ook al omdat het die bemoeiingen niet bij voorkeur zoekt er er veelal zelfs niet van gediend is.

Aangezien de werkzaamheden van een thuisfront bestaan uit maatschappelijke en geestelijke hulp, is een principiële grondslag daarvoor onmisbaar. Dat wil niet zeggen, dat degenen, aan wie het thuisfront hulp verleent, deze grondslag zouden moeten aanvaarden, maar de werkzaamheden zelf dienen op een dergelijke basis te worden verricht ten einde de noodzakelijke bezieling en diepte te verkrijgen.

Gezien de samenstelling van het volksdeel, waarom het hier gaat, zou de gedachte kunnen opkomen, dat de grondslag een democratisch-socialistische zou moeten zijn. Inderdaad staat het vast, dat het democratisch socialisme een groot stuk mensbeschouwing omvat, waaraan het immers zijn bezieling ontleent.

Maar het is eveneens onweerlegbaar, dat het een aantal practisch-politieke opvattingen inhoudt, die niet onmiddellijk uit de mensbeschouwing voortvloeien. Zo is het bijv. zuiver een vraag van maatschappelijke beoordeling of men meent, dat de eis der gerechtigheid het beste gediend wordt door geleide economie of door een zeker particulier initiatief.

Omgekeerd zijn de in het socialisme vervatte levensbeschouwelijke elementen onvoldoende om een antwoord te verschaffen op zuiver persoonlijke levensproblemen, zoals die van liefde, huwelijk, opvoeding, ziekte, leed en dood. Veeleer verleent het antwoord op deze levensvragen aan de politieke overtuiging pas zijn eigenlijke diepte en kleur.

Onder deze omstandigheden moet het onjuist geacht worden het socialisme als basis van ons thuisfrontwerk te beschouwen. Principieel kan het dat niet zijn en practisch zou het zeer bezwaarlijk wezen. Het

zou ons thuisfrontwerk plaatsen op een tweede-rangsniveau en de bundeling van alle krachten, die in aanmerking komen, vrijwel onmogelijk maken. Het zou de erkenning van dit werk ook ernstig belemmeren.

Uit dit alles kan slechts geconcludeerd worden, dat de basis van een thuisfront een niet-politieke dient te wezen. Maar wat zal dan wel de grondslag van het Humanistisch Thuisfront dienen te zijn?

Het feit, dat het zich vooral richt tot de buitenkerkelijken, kan bij nadere overweging geen voldoende motief zijn om die buitenkerkelijkheid als zodanig te beschouwen. Niet alleen immers, dat dit een volkomen negatieve aanduiding is, waaruit nauwelijks een richtlijn voor denken en doen kan worden afgeleid, maar beslissender is, dat buitenkerkelijkheid ten minste twee tegengestelde mensbeschouwingen omvat.

Er is aan de ene kant de beschouwingwijze, die beheerst wordt door de eerbied voor de mens als geestelijk en zedelijk wezen en aan de andere kant de beschouwingwijze, die in de mens voor alles ziet een product van natie, ras of klasse (wat zoals bekend vrijwel steeds leidt tot een totalitaire levensopvatting).

Hier is een beslissing onvermijdelijk en er kan geen twijfel over bestaan, dat het Humanistisch Thuisfront gekozen heeft voor de eerste opvatting. Het ziet de mens, geplaatst in wereld en samenleving, als een wezen met een hem kenmerkende verantwoordelijkheid, die voortvloeit uit zijn geestelijke en zedelijke aard en dat als zodanig op eerbiediging aanspraak kan maken.

Een dergelijke mensbeschouwing echter wordt sinds enige eeuwen in het algemeen „humanisme” genoemd. Humanisme is dan ook niet een bijzonder diepzinnige filosofie, maar juist deze beschouwing van de mens (die bijv. in de beginselverklaring van het Humanistisch Verbond of de American Humanist Association wel grondiger, maar in wezen niet anders omschreven is). Wie zich humanist noemt, neemt in wezen niets meer voor zijn rekening dan juist dit, onafhankelijk van de vraag wat verder zijn filosofische, culturele of maatschappelijke overwegingen zijn.

Daarom kan de grondslag van het Humanistisch Thuisfront geen andere zijn dan de humanistische. In deze mensbeschouwing kan het alle werkelijk „democratische” krachten verenigen, uit deze mensbeschouwing kan het de bezieling putten, die nodig is om zijn schier boven-menselijke taak te verrichten, met deze mensbeschouwing kan het aan het buitenkerkelijk volksdeel een kracht verlenen de mens waardig en bereikbaar voor allen.

ORGANISATIEVORM EN NIEUWE TAAK

DOOR EVERT A. VERMEER

Voor dat de demobilisatie van de militairen uit Indonesië voltooid was, kwam reeds de vraag aan de orde of daarna nog een taak voor het Humanistisch Thuisfront overbleef.

Als men het thuisfrontwerk uitsluitend in het kader van de uitzending van troepen naar Indonesië heeft beschouwd, dan zou inderdaad onze taak, thans ten einde zijn. Evenwel, het Humanistisch Thuisfront heeft steeds zijn taak breder opgevat, waarbij het in de eerste plaats ging om de welzijnsverzorging van buitenkerkelijke militairen. De behoefte hieraan is niet gebonden aan een bepaalde periode, maar blijft bestaan waar de soldaten zich ook bevinden. Dit houdt in dat het voortbestaan van het Humanistisch Thuisfront ook nu, noodzakelijk is.

Onze taak voor nu en in de toekomst kunnen we in drie punten samenvatten.

1. De geestelijke verzorging op gelijksoortige basis als dat voor katholieke en voor protestantse militairen gebeurt.
2. Het leggen en onderhouden van contact met militairen en het behartigen van hun belangen.
3. De stichting van militaire tehuizen.

Deze driedelige taak moet worden gezien als dé opgave, waarvoor de humanistische groepering in Nederland ten aanzien van de militairen staat.

Organisatie

Met het organisatie-apparaat, dat in de afgelopen jaren werd opgebouwd, kan begonnen worden met de uitvoering van bovenomschreven taak.

a. landelijk

De leiding van het Humanistisch Thuisfront berust bij een stichtingsbestuur. De directeur-secretaris – benoemd door het stichtingsbestuur – is belast met de uitvoering van genoemde taak, het toezicht op de militaire tehuizen en de leiding van het Centraal Bureau.

Het stichtingsbestuur wordt bijgestaan door een Raad van Advies.

Een afzonderlijke stichting voor de exploitatie en het beheer der militaire tehuizen, dient in het leven te worden geroepen.

b. plaatselijk

De afdelingen in het land zullen voor zover niet gevestigd in een garnizoens- of hospitaalplaats als regel kunnen worden opgeheven. Daarentegen zullen de afdelingen in de garnizoensplaatsen een belangrijke positie in het organisatie-apparaat moeten gaan innemen, omdat dit de steunpunten moeten worden voor de uitvoering van het praktische werk.

Voor het voeren van acties, bijv. boeken en leduuractie, collecte, het opvangen van gedemobiliseerde buitenkerkelijke militairen, die met moeilijkheden rondlopen, zou in de plaatsen waar geen garnizoen is gevestigd, het aanstellen van een correspondent overwogen dienen te worden.

De afdelingsbesturen, eventueel de garnizoenscomité's voor buitenkerkelijke militairen, dienen op een zo breed mogelijke basis te worden samengesteld. De leden van deze besturen/comité's moeten komen uit het Humanistisch Verbond, de Vereniging voor Maatschappelijk Werk „Humanitas” en uit andere groepen, waarin vele buitenkerkelijken zijn georganiseerd, aangevuld met individuele vooraanstaande personen.

Bij het oprichten van afdelingen of het stichten van garnizoenscomité's dient van de zijde van het Stichtingsbestuur leiding te worden gegeven om daardoor de mogelijkheid te openen, humanisten uit alle maatschappelijke en politieke kringen aan te trekken.

Mogelijkheden

Welke mogelijkheden zijn er om de drie hierboven genoemde taken in de praktijk uit te voeren?

1e. Ten aanzien van de *geestelijke verzorging* in het leger blijft het Humanistisch Thuisfront strijdorganisatie.

De Memorie van Antwoord op Hoofdstuk VIII A van de Rijksbegroting voor 1950 maakt dit nog weer eens extra duidelijk.

Actie en propaganda voeren voor gelijk recht in het leger blijft dus noodzakelijk. Hierbij dient overwogen te worden of óók de Kamerfractie van de V.V.D. hiervoor kan worden geïnteresseerd. Tevens dient de aandacht van de Eerste Kamer op dit vraagstuk te worden gevestigd.

2e. Het contact, als bedoeld onder punt 2 van de taak, zal in hoofdzaak van *persoonlijke aard* moeten zijn.

Nu het radioprogramma voor de Nederlandse Strijdkrachten is opgeheven en in het vervolg verzorgd wordt door de omroepverenigingen kan naast het aanbod van de V.A.R.A. ook getracht worden een uitzending te krijgen in het programma van de A.V.R.O.

Het persoonlijk contact kan men op twee manieren tot stand brengen:

a. landelijk:

- toezending van boeken, tijdschriften en kranten;
- correspondentie met militairen en bemiddeling verlenen bij het tot stand komen bij briefwisseling;
- het verzorgen van radio-uitzendingen voor militairen en hun familie;
- het verstrekken van raad, bijstand en hulp.

De toezending van tijdschriften etc. behoeft niet uitsluitend te geschieden via het Centraal Bureau. Het bureau kan ook aan mensen vragen, kranten e.d. rechtstreeks aan de militairen te zenden.

Bij het bemiddeling verlenen op sociaal gebied is samenwerking nodig, o.a. met de Vereniging voor Maatschappelijk Werk „Humanitas”.

Bij de uitvoering van dit werk dient er voor gewaakt te worden, dat het Centraal Bureau geen landelijk „klachten-centrum” wordt.

b. plaatselijk:

- De garnizoenscomité's moeten contact leggen met militairen door: het verstrekken van visite- en studie-adressen;
- het verstrekken van adviezen voor studie via leraren en onderwijzers;
- het verlenen van geestelijke steun zolang geen officiële regeling tot stand gekomen is.

Voor een goede samenwerking verdient het aanbeveling om een of meer militairen in de afdelingsbesturen of garnizoenscomité's op te nemen.

Bij het ontbreken van een eigen militair tehuis is het nuttig van tijd tot tijd bijeenkomsten te organiseren.

Een ploeg werkers kan zich tot taak stellen zieke militairen te bezoeken. Vooral in de eerste weken na opkomst van een nieuwe lichterij kan het bestuur of comité zich verdienstelijk maken door hulp, eventueel huisvesting te verlenen aan familieleden, die militairen komen bezoeken.

3e. Voor de taak ten aanzien van de *militaire tehuizen* zie de afzonderlijke nota.

Financiering

Tot nu toe ontving het Humanistisch Thuisfront van diverse instanties een subsidie van totaal f 6000.—. Hierbij komt nog de hulp, die werd ontvangen in de vorm van een kantoorcracht, huisvesting, licht, verwarming, telefoon en kantoorbehoeften.

Indien op deze subsidie en hulp blijvend gerekend kan worden, dan kan dit de basis vormen voor de verdere uitbouw van ons werk.

Het verdient aanbeveling te komen tot de instelling van een kleine financiële commissie, die plannen moet maken om het contactwerk en vooral de oprichting van militaire tehuizen te financieren. Grote acties om geld te krijgen kunnen eerst slagen als wij zelf hebben getoond iets tot stand te kunnen brengen. Het geld moet dus door persoonlijke acties bijeengebracht worden.

MILITAIRE TEHUIZEN EN DE MOGELIJKHEID TOT HET STICHTEN EN EXPLOITEREN DAARVAN

DOOR J. A. TERLINGEN

Eén van de taken, waarvoor het Humanistisch Thuisfront zich gesteld ziet, is het stichten van militaire tehuizen. Naast de katholieke en protestantse militaire tehuizen, die men in tal van garnizoensplaatsen aantreft, ontbreken tot nu toe — met uitzondering van Amersfoort — de tehuizen voor buitenkerkelijke militairen.

Hoewel de buitenkerkelijke militairen als regel met open armen in de confessionele tehuizen worden ontvangen, blijken weinigen uit deze kring daar gebruik van te maken. Uit ervaringen, ook o.a. door de A.M.V.J. opgedaan, is komen vast te staan, dat in de kring van buitenkerkelijke militairen grote behoefte bestaat aan tehuizen, die niet kerkelijk gericht zijn. Nu om uitsluitend financiële redenen de militaire tehuizen van de A.M.V.J. zijn opgeheven, is deze behoefte in nog sterker mate aanwezig.

Voor het Humanistisch Thuisfront zijn er dus redenen te over om zich met dit vraagstuk bezig te houden en naar wegen en mogelijkheden te zoeken om het stichten en exploiteren van tehuizen voor buitenkerkelijke militairen uit te breiden, hoezeer wij het overigens betreuren, dat ten aanzien van het stichten en exploiteren van militaire tehuizen in de garnizoensplaatsen niet één groot militair tehuis gevormd kan worden, samen met de andere geestesstromingen in ons volk.

Bij het maken van plannen dient men van de aanvang af zich bewust te zijn, dat voor de stichting en exploitatie van genoemde tehuizen grote kapitalen nodig zullen zijn.

In dit rapport zullen we ons niet bezighouden met de vraag, hoe en op welke wijze de benodigde gelden verkregen dienen te worden. Dit is een taak voor een speciale commissie. Wel zullen wij nader bekijken de eisen, die in principe aan militaire tehuizen gesteld dienen

te worden en de kosten, die aan de inrichting en exploitatie verbonden zijn.

A. Volledig militair tehuis

I. Inrichtings- en verbouwingskosten

De inrichtings- en verbouwingskosten van een militair tehuis zijn in hoge mate afhankelijk van het gebouw, waarover men de beschikking heeft en de wijze, waarop men zich gedacht heeft het werk te doen. Om de tehuizen ten volle te laten beantwoorden aan het gestelde doel, zal het in de meeste gevallen noodzakelijk zijn in het gebouw verbouwingen te doen plaatsvinden.

Een goed ingericht militair tehuis zal moeten omvatten:

- a Eén grote zaal — voor dans-, spel-, film-, toneel-, muziekavonden en andere uitvoeringen — met buffet, counterhoekje (hoekje voor het geven van inlichtingen in de meest uitgebreide zin, verkoop van kleine artikelen, o.a. postzegels, briefkaarten, uitleenbibliotheek, enz.), gezellige hoekjes rond de open haard en podium.
- b Stiltezaal voor studie, lezen of brieven schrijven.
- c Sportzaal voor tafeltennis, biljart en andere spelen.
- d Leslokaal voor cursussen, lezingen in kleine kring.
- e Kantoorruimte voor de leider van het tehuis.
- f Garderobe en toiletten.
- g Eventueel een keuken.

Aandacht dient eveneens besteed te worden aan goede opbergruimte voor buffetartikelen enz. De verbouwingskosten zullen voor ieder in te richten tehuis verschillend zijn. Uit de practijk is gebleken, dat deze ongeveer f 20.000 bedragen.

De inrichting

Een militair tehuis, dat volgens bovenstaand schema is opgezet, dient in grote trekken als volgt te zijn ingericht:

- a Grote zaal.
Een 25-tal kleine tafels, waar omheen gedeeltelijk armstoelen, gedeeltelijk gewone stoelen, radio met versterker, pick-up en micro-

foon, discotheek, piano, buffet, counterhoekje, een aantal rieten stoelen of gewone fauteuils bij het hoekje rond de open haard.
In plaats van in de sportzaal kunnen biljart en kamerbiljart eventueel ook geplaatst worden in de grote zaal.

- b Stiltezaal (lees- en studiekamer).
In deze kamer een niet al te grote en gezellige bibliotheek, enige grote leestafels, kleine schrijftafels met schemerlampen, armstoelen.
- c Sportzaal.
Biljart, kamerbiljart, twee tafeltennistafels, sjoelbak, schaak-, dam- en kaartspelen etc. Een aantal kleine speeltafeltjes met stoelen.
- d Les- en cursuslokaal.
Lokaal met een capaciteit van 50 à 75 personen, voor het geven van talencursussen, cursussen middenstandsdiploma's, cursussen voor handenarbeid en kunstnijverheid, lezingen, grammofoonplaten concerten, enz.
Benodigd meubilair: 25 à 35 tafeltjes en 50 à 75 stoelen, schoolbord.
- e Kantoorruimte.
- f Garderobe en toiletten.
Deze ruimten behoeven, wat de inrichting betreft, geen nadere toelichting.
- g Keuken.
De behoefte aan een keuken voor het bereiden van eenvoudige maaltijden zal afhangen van de plaats, waarin het tehuis wordt gevestigd en de verdere mogelijkheden, die in deze plaats worden geboden.

De volledige inrichting van een militair tehuis op een wijze, als hierboven aangegeven, zal ongeveer op f 20.000 getaxeerd kunnen worden. De kosten van inrichting van een eventuele keuken met inventaris voor het bereiden van maaltijden zijn hierbij niet inbegrepen.

II. Exploitatie

Uit het onderzoek, dat wij instelden betreffende de exploitatiekosten van militaire tehuizen, bleek ons, dat er geen tehuis is te vinden, dat „self-supporting” is. De exploitatietekorten worden grotendeels veroorzaakt door de hoge vaste lasten en de geringe winstmarge.

Daar het verkoop aan militairen betreft zullen de prijzen laag moeten

zijn. Indien warme maaltijden worden verstrekt kan dit het winstpercentage zeker opvoeren. Dit is echter alleen aan te raden, indien hierin een vrij behoorlijke omzet kan worden bereikt en men zich een beeld kan vormen van de behoefte, die hieraan bestaat. Men blijft anders zitten met restanten, die voor het grootste deel de volgende dag niet meer kunnen worden verkocht. Het bereiden van maaltijden vereist eveneens een keuken met bijbehorende inventaris en serviesgoederen, terwijl het noodzakelijk zal zijn voor het bereiden een speciale kracht in dienst te nemen.

De exploitatiekosten bestaan in hoofdzaak uit:

1. Huur van een gebouw.
2. Onderhoud van het gebouw (schoonhouden en kleine reparaties).
3. Gas, electriciteit, water en verwarming.
4. Salarissen en lonen personeel.
5. Sociale lasten.
6. Kosten verbonden aan het organiseren van avonden (toneel, film, muziek, lezingen enz.).
7. Bibliotheek en leestafel.
8. Werk onder zieken en gewonde militairen (zgn. hospitaalwerk).
9. Kantoorkosten en drukwerken (telefoon, porto enz.).
10. Kosten leiding (reiskosten en kosten besprekingen van de leider i.v.m. het organiseren van het werk).
11. Omzetbelasting.
12. Afschrijving inventaris (25 %).

Personneelsbezetting: 1 leider of secretaris van het tehuis, 1 buffetbediende (volwaardige kracht). Tijdens de avonduren worden deze bijgestaan door vrijwillige krachten (o.a. gastvrouwen). Indien het tehuis de gehele dag geopend is, zal deze bezetting te gering zijn, omdat anders de wettelijk voorgeschreven arbeidstijd van het personeel overschreden wordt. Het bezoek tijdens het weekend, de Paas-, Pinkster-, Kerst- en Nieuwjaarsverloven zal vrij gering zijn.

Het zal uit het voorgaande wel duidelijk zijn, dat met de voor militairen noodzakelijke lage verkoopprijzen en de vermelde exploitatielasten, het onmogelijk is een sluitende exploitatierekening te houden. Men dient rekening te houden met een exploitatieverlies van ca f 20.000

per tehuis per jaar. Hierbij is geen rekening gehouden met het Rijks-subsidie.

Uiteraard zullen vele factoren van invloed zijn op het exploitatietekort. Enige zijn: grootte van het bezoek, personeelsbezetting, opzet van het werk, aard en inrichting van het gebouw. Bij het bovenstaande is eveneens geen rekening gehouden met de kosten van het Centraal Bureau, van waaruit eventueel het werk geleid of gestimuleerd wordt en dat de hoofdadministratie van de tehuizen voert.

III. Subsidie

Ter verkrijging van Rijkssubsidie van het Ministerie van Oorlog dient de aanvrager voor te komen op de lijst van militaire tehuizen, die voor subsidie in aanmerking komen. Het M.v.O. trekt jaarlijks een bedrag voor subsidie uit, dat verdeeld wordt.

Jaarlijks moet een begroting aan het M.v.O. worden ingezonden, evenals na afloop van het boekjaar een exploitatie-overzicht, gewaarmerkt door een accountant.

IV. Bezoek

Het bezoek hangt af van:

- a. de mogelijkheid, die het tehuis biedt aan afleiding en ontspanning en ontwikkeling;
- b. de algemeen leider van het tehuis, daar vooral de sfeer en het vertrouwen, dat men schenkt aan de leider, een belangrijk element vormen.
- c. het bezoek is te onderscheiden in de regelmatige bezoekers, die ten slotte een kern vormen en het bezoek, dat komt op avonden, waarop bijv. een film wordt gegeven of een spel- en dansavond wordt gehouden.

Van groot belang is het organiseren van een klein corps van gastvrouwen, die, volgens ervaringen, niet al te jong moeten zijn en beschaafd. Deze gastvrouwen kunnen een heel goed element in het huis zijn, maar moeten met veel zorg worden uitgekozen. Vooral op de dans- en speelvonden kunnen zij veel bijdragen tot de goede sfeer en mede toezien, dat er geen slechte elementen binnen komen.

De ervaringen in de praktijk opgedaan, hebben wel geleerd, dat in het algemeen militaire tehuizen over voldoende ruimte moeten beschikken, daar anders door gebrek aan mogelijkheden het gehele bezoek te weinig is en daar tegenover naar verhouding te grote algemene kosten ontstaan.

Samenvattend zal voor het stichten van een militair tehuis, dat aan bovenomschreven eisen voldoet, een kapitaal nodig zijn, groot circa f 100.000, gespecificeerd als volgt:

a. verbouwingkosten	f	20.000.-
b. inrichting	„	20.000.-
c. jaarlijks exploitatieverlies ca. f 20.000 voor 3 jaar	„	60.000.-
		<hr/>
	f	100.000.-

Bij deze opzet is uitgegaan van de gedachte, dat het verlies op de exploitatierekening ten minste voor 3 jaar gedekt behoort te zijn.

Gezien het grote kapitaal, dat geïnvesteerd moet worden, rijst de vraag of op betrekkelijk korte termijn dit bedrag bijeengebracht kan worden, zelfs of het mogelijk is om het ooit bijeen te brengen.

B. Amersfoort. Bescheiden opzet

Beschouwen wij een militair tehuis als bovenomschreven min of meer als ideaal, ons tehuis in Amersfoort beantwoordt in zijn opzet beter aan de te bereiken werkelijkheid.

Het voordeel van deze kleinere opzet is, dat de financiering makkelijker is en dat direct in enkele plaatsen gestart kan worden. Het nadeel evenwel van een te kleine opzet is hierboven reeds geschetst.

In het oude politiebureau te Amersfoort hebben wij gedurende enkele avonden per week de beschikking gekregen over een zaal (capaciteit plm. 100 personen), kantoor en enige ruimten voor het geven van cursussen. De grote zaal wordt gebruikt voor dammen, schaken, tafeltennis, conversatie en voor bijzondere avonden (muziekavond, lezingen, cabaret), het kantoor voor lezen en studeren en enige andere ruimten voor cursussen, o.a. in tekenen, schilderen, boetseren, pottenbakken en edelsmeden.

Eenmaal per maand wordt een bijzondere, of zgn. instuifavond gehouden, waarbij ook niet-militairen worden uitgenodigd. Op deze manier wordt getracht een kring rond het tehuis te trekken, die bereid is de militairen in de avonden, dat niets gedaan wordt in de huiselijke kring op te nemen.

De cursussen worden gegeven onder leiding van bevoegde leerkrachten, terwijl de algehele leiding van het tehuis is opgedragen aan een man, die met mensen kan omgaan en over de nodige fantasie beschikt. Rondom het huis heeft zich een groep gezaghebbende mensen verzameld, die met elkaar het bestuur vormt.

Het bestuur meent, dat in een dergelijke vorm in vele andere garnizoensplaatsen iets te bereiken is. Het is niet alleen de veel snellere financiële mogelijkheid, die dit plan aantrekkelijk maakt, hoofdzakelijk is, dat in deze tehuizen een andere formule wordt toegepast.

Hier toch wordt de sleur van het militaire leven onderbroken door eigen werkzaamheid, opvoeding tot artistiek verantwoorde activiteit met daarom heen contact met geestelijk gelijkgezinde burgers, vrijwilligers, die trachten een sfeer te scheppen, waardoor de overgang van burger tot soldaat en later van soldaat tot burger een meer normale wordt. Een dergelijke vorm als in Amersfoort, blijkt tot de mogelijkheden te behoren, mits het stichtingsbestuur op bescheiden wijze deze eenvoudige tehuizen subsidieert. Gezien de ervaring blijkt voor dit werk in den lande wel enige belangstelling te bestaan, welke door de financiële commissie in tastbare bijdragen zal moeten worden omgezet.

HUMANISTISCH THUISFRONT

Stichtingsbestuur

Evert A. Vermeer, voorzitter	Naarden
J. A. Terlingen, directeur-secretaris	Bussum
C. v. d. Waerden, penningmeester	Amsterdam
J. Boetje	Amsterdam
R. Breur	Amsterdam
T. v. d. Dool	's-Gravenhage
Mej. M. Dijkstra	Amsterdam
W. van Halm	Amsterdam
Mej. L. Lopes Dias	Amsterdam
A. van Moock	Amsterdam
Dr J. P. van Praag	Dordrecht
Mr dr H. G. Scholten	Blaricum
Mevr. E. H. Simonis—Pieters	Amsterdam

Raad van Advies

Mevr. mr B. R. J. Beelaerts v. Blokland—Jessurun	Amsterdam
Mevr. C. Dikker—Krop	Arnhem
H. M. Emmering	Amsterdam
A. N. Goriée	Amsterdam
W. F. Happé	Overveen
L. v. d. Haspel	Haarlem
A. H. Hillebrecht	Amsterdam
Lt.-Kol. B. Koning	's-Gravenhage
A. van Nierop	Hilversum
Ltz. 1e kl. A. J. Schouwenaar	Rotterdam
H. Stapel	Overveen
Mr. A. Stempels	Rotterdam
Mej. mr M. Tjeenk Willink	's-Gravenhage
Mr dr J. in 't Veld	's-Gravenhage
M. G. Warffemius	Delft
Mr H. B. J. Waslander	Utrecht
P. Wesselink	Purmerend

1949?

HUMANISTISCH THUISFRONT

* *Grondslag*

* *Organisatie en nieuwe taak*

* *Militaire tehuizen*